

5. סקירת עיקרי פעולות המשרד ותכניותיו בשנים תשע"ד - תשע"ה

א. כללי

משרד החינוך אחראי להקניית ידע לילדים הזכאים לחינוך בהתאם לחוק לימוד חובה. המשרד אחראי לקידום המצוינות, לשיפור ההישגים ולרמת האיכות החינוכית, תוך צמצום הפערים החברתיים; יצירת מערכת חינוך אפקטיבית ויעילה שתשרת את צרכי הפרט ואת צרכיה המשתנים של מדינת ישראל; וקידום ערכים ציוניים, יהודיים, דמוקרטיים וחברתיים.

המשרד פועל ברמה הארצית באמצעות המטה וברמה המחוזית - באמצעות שמונה מחוזות שהם הזרוע הביצועית של מטה המשרד. משרד החינוך ממונה על מוסדות החינוך ובכלל זה גנים, בתי הספר וחינוך הבלתי פורמלי.

ב. תפקידי משרד החינוך

1. קידום המצוינות, שיפור ההישגים ורמת האיכות החינוכית, תוך צמצום הפערים החברתיים.
2. יצירת מערכת חינוך אפקטיבית ויעילה, שתשרת את צרכי הפרט וצרכיה המשתנים של מדינת ישראל.
3. קידום ערכים ציוניים, יהודיים, דמוקרטיים וחברתיים.

ג. יעדים מרכזיים של משרד החינוך

1. **קידום למידה משמעותית** – המדגישה תהליכי חשיבה, פיתוח כלים ביקורתיים, יצירתיות ומקוריות ומטרתה לקדם למידת חקר ולהכשיר את התלמיד להתמודדות עם אתגרי המאה ה-21 וזאת על ידי:

- א. קידום הישגים לימודיים בדגש על פיתוח תפקודי לומד המותאמים למאה ה-21 (אסטרטגיית חשיבה מסדר גבוה, הבנה מעמיקה, יכולת עבודה בצוות, תחושת מסוגלות ויכולת ניהול עצמי של התלמיד).
- ב. התאמת תכניות הלימודים, מערכי הערכה ומדידה, תפיסת הוראה, ההכשרה, ההתמחות והפיתוח המקצועי למימוש התפיסה הפדגוגית של למידה משמעותית. מתן אוטונומיה וגמישות פדגוגית לכל הרצף החינוכי.
- ג. פינוי זמן ללמידה משמעותית – בחינות הבגרות יתקיימו בכיתות י"א וי"ב בלבד ושינויים נוספים במתכונת הבחינות.
- ד. העמקה בלמידה, בין היתר באמצעות הערכה חלופית מגוונת בבחינות הבגרות.
- ה. הרחבת ההשכלה הכללית.
- ו. מעורבות חברתית-קהילתית.

2. חינוך למצוינות ערכית ואזרחית

- א. העמקת החינוך הרגשי, הערכי והחברתי וקידום מעורבות אישית וחברתית.
- ב. קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל הקבוצות בחברה הישראלית לרבות הגדלת שעות הלימוד לבתי ספר מרקע חברתי-כלכלי חלש.
- ג. תעודת בגרות המבטאת מחויבות ערכית, קהילתית ואזרחית.

3. חיזוק החינוך הציבורי

- א. העצמת מפקחים, מנהלים וצוותי חינוך.
- ב. הקמת מחוז חרדי וחיזוק לימודים מוטי תעסוקה במערכת החינוך החרדית;
- ג. הכנסת מסגרות לימוד נוספות לחינוך הציבורי לרבות הארכת שנת הלימודים לכיתות א' עד ד' והחלה מלאה של חוק לימוד חובה בגילאי 3-4;
- ד. הרחבת אזורי הבחירה המבוקרת.

4. **צמצום פערים בהישגים הלימודיים** בין תלמידים תוך פיתוח ההון האנושי על ידי הרחבה של "סל שעות הטיפוח" שבמסגרתו נוספות שעות לימוד לבתי ספר מרקע חברתי-כלכלי חלש.
5. **שיפור ההישגים הלימודיים** ומיצוי הפוטנציאל של כלל תלמידי ישראל וכן שיפור איכות ההוראה וחיזוק מעמד המורה בחברה הישראלית.
6. **חיזוק לימודים מוטי תעסוקה במערכת החינוך החרדית**; הכשרת מורים למקצועות מתמטיקה, אנגלית ושפת אם; הקמת מוסדות לבנים המגישים לבגרות; הגברת הפיקוח על לימודי היסוד ותקצוב המוסדות בהתאם.
7. **הגברת ההתאמה בין מערכת החינוך לשוק העבודה** על מנת להעלות את שיעורי התעסוקה, על ידי הארכת שנת הלימודים לכיתות א' עד ד' והחלה מלאה של חוק לימוד חובה בגילאי 3-4.
8. **יישום רפורמות, תכניות והחלטות ממשלה, כגון:**

- המשך יישום רפורמת "עוז לתמורה" במערכת החינוך העל יסודית לשם המשך פריסת הרפורמה בבתי הספר העל יסודיים בשנים אלו.
- המשך יישום החלטת הממשלה בנוגע להחלת חינוך חינם לגילאי 3-4 במערכת החינוך בכל הארץ.
- המשך יישום רפורמת "למידה משמעותית" – תכנית משרד החינוך לשינוי שיטת הערכת התלמידים ומעבר להערכה חלופית.
- הגדלת שיעורי מיצוי תכנית ההזנה של משרד החינוך במסגרת יום חינוך ארוך והפחתת שיעורי ההשתתפות העצמית של הרשויות המקומיות וההורים.
- המשך פריסת תכנית הניהול העצמי במערכת החינוך.

9. **תכנון, ארגון ופיתוח מערכות החינוך:**

- א. בינוי כיתות לימוד כולל הצטיידות - תכנון, הפקת פרוגרמות פיזיות והקצאת משאבים לבניית כיתות לימוד בהתאם לצרכים הנובעים מהגידול הטבעי באוכלוסיית המדינה, מהגירה פנימית של האוכלוסייה ויישום החלטת ממשלה בעניין חינוך חינם לגילאי 3-4.
- ב. חידוש מבני חינוך, כולל נגישות מוסדות חינוך - שיפוצים יסודיים במבנים קיימים לשימוש נכון ובטוח במבנים קיימים לאורך זמן. תכנית זו כוללת, בין היתר, הנגשת מוסדות חינוך - במסגרת תכנית רב-שנתית להנגשת כלל מוסדות החינוך הקיימים - לאנשים עם מוגבלויות, וכן חיזוק מבני חינוך קיימים בפני רעידות אדמה, במסגרת תכנית רב-שנתית עפ"י החלטת ממשלה 4331 משנת 2008.